

Posebni protokol

Posebnim protokolom za zaštitu dece i učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u obrazovno-vaspitnim ustanovama (u daljem tekstu: Posebni protokol) detaljnije se razrađuje interni postupak u situacijama sumnje ili dešavanja nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja

Osnovni principi na kojima je zasnovan *Posebni protokol*, koji ujedno predstavljaju i okvir za delovanje, jesu:

- pravo na život, opstanak i razvoj;
- najbolji interes deteta;
- nediskriminacija i
- učešće dece.

Posebnim protokolom se obezbeđuje zaštita najboljeg interesa deteta/učenika u svim situacijama. Interes deteta/učenika je primaran u odnosu na interes svih odraslih koji učestvuju u životu i radu ustanove.

Posebni protokol se odnosi na svu decu/učenike u ustanovama, bez obzira na pol, uzrast, porodični status, etničko poreklo i bilo koje druge socijalne ili individualne karakteristike deteta (boju kože, jezik, veroispovest, nacionalnost, sposobnosti i specifičnosti deteta).

Učešće deteta/učenika obezbeđuje se tako što blagovremeno i kontinuirano dobijaju sva potrebna obaveštenja, što im se pruža mogućnost da izraze svoje mišljenje u svim fazama procesa zaštite i to na način koji odgovara njihovom uzrastu i razumevanju situacije.

Polazeći od stava da se **SVAKO NASILJE NAD DECOM/UČENICIMA MOŽE SPREČITI**, u našoj školi je kreirana klima u kojoj se:

- uči, razvija i neguje kultura ponašanja i uvažavanja ličnosti;
- ne toleriše nasilje;
- ne ćuti u vezi sa nasiljem;
- razvija odgovornost svih;
- svi koji imaju saznanje o nasilju obavezuju na postupanje.

Program za zaštitu dece / učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u Osnovnoj školi "Emilija Ostojić"

Opšti cilj Program za zaštitu dece/učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja je unapređivanje kvaliteta života dece/učenika primenom:

- mera prevencije za stvaranje bezbedne sredine za život i rad dece/učenika;
- mera intervencije u situacijama kada se javlja nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje u ustanovama

Preventivne aktivnosti

Preventivne aktivnosti kreirane su u skladu sa analizom stanja i uvidom u prisutnost nasilja u sredini, a na osnovu:

- učestalosti incidentnih situacija i broja prijava nasilja;
- zastupljenosti različitih vrsta nasilja;
- broja povreda;
- sigurnosti objekta, dvorišta i sl.

Plan preventivnih aktivnosti za 2018/2019. školsku godinu

Zadatak: Povećati sigurnost u školskom prostoru (u toku nastave)

Aktivnosti:

- Donošenje plana dežurstva nastavnika, isticanje plana dežurnih nastavnika na vidnom mestu
- Organizovanje dežurstva učenika
- Kontrola ulaska i izlaska osoba u zgradu škole
- Zatvaranje kapije na školskom dvorištu

Zadatak: Upoznavanje sa Protokolom i procedurama vezanim za bezbednost učenika

Aktivnosti:

- Informisanje roditelja učenika 1. razreda o protokolu i predviđenim procedurama za sprečavanje i reagovanje na nasilje zlostavljanje i zanemarivanje
- Informisanje učenika 5. razreda o predviđenim procedurama za sprečavanje i reagovanje na nasilje zlostavljanje i zanemarivanje
- Informisanje novih nastavnika i učenika o protokolu i predviđenim procedurama za sprečavanje i reagovanje na nasilje zlostavljanje i zanemarivanje

Zadatak: Afirmacija pozitivnih vrednosti

Aktivnosti:

- Razvijanje i negovanje kulture ponašanja i tolerancije različitosti: teme u nastavi veronauke, građanskog vaspitanja, srpskog jezika pri obradi književnog dela i Sveta oko nas.
- Razvijanje i negovanje kulture ponašanja i tolerancije različitosti – razgovori i radionice na časovima odeljenjskog starešine
- Obeležavanje "Dečije nedelje"
- Obeležavanje „Dana tolerancije”
- Kutija poverenja
- Izrada Kodeksa o fer plej ponašanju na utakmicama i dr. sportskim događajima
- Razgovor sa učenicima
- Izrada panoa koji afirmišu nenasilno ponašanje

Zadatak: Jačanje saradnje sa institucijama iz lokalne zajednice u cilju prevencije i suzbijanja nasilja

Aktivnosti:

- Iniciranje saradnja sa Dečijm dispanzerom sa ciljem uključivanja učenika 7. i 8. razreda u rad Savetovališta za mlade
- Saradnja sa MUP-om- predavanja policajaca na temu bezbednosti, biće obuhvaćeno 8 tema za učenike 4. i 6. razreda
- Saradnja sa Centrom za socijalni rad – konsultacije o radu sa decom iz osetljivih grupa (nepotpune porodice, socijalno ugrožena deca, ...)

Zadatak: Savetodavni rad u cilju prevencije nasilja

Aktivnosti:

- Praćenje ponašanja učenika i evidentiranje negativnih promena u ponašanju
- Konsultacije sa stručnom službom u vezi negativnih promena u ponašanju učenika
- Pružanje pomoć učenicima u rešavanju individualnih problema ili problema sa drugima i individualno savetodavni rad sa učenicima koji imaju probleme u ponašanju
- Razgovor sa roditeljima učenika sa negativnim promenama u ponašanju

Zadatak: Stručno usavršavanje upošljenika škole u cilju prevencije nasilja

Aktivnosti:

- Edukacija nenastavnog osoblja o primeni procedura za sprečavanje i reagovanje na nasilje zlostavljanje i zanemarivanje
- Pohađanje seminara iz prioriternih oblasti SU: Prevencija nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja i
- Prevencija diskriminacije

Interventne aktivnosti

Interventne aktivnosti obuhvataju procedure i postupke intervencije u zaštiti dece od nasilja.

Da bi intervencija u zaštiti dece/učenika bila planirana i realizovana na najbolji način, neophodno je uzeti u obzir sledeće kriterijume:

- da li se nasilje dešava ili postoji sumnja na nasilje;
- gde se dešava - da li se dešava u ustanovi ili van nje;
- ko su učesnici/akteri nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja;
- oblik i intenzitet nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja.

Na osnovu ovih kriterijuma vrši se procena nivoa rizika za bezbednost deteta i određuju postupci i procedure.

Na osnovu ovih kriterijuma izvršena je procena nivoa rizika za bezbednost i određeni postupci i procedure za sprečavanje i reagovanje na nasilje zlostavljanje i zanemarivanje u osnovnoj školi "Svetozar Marković".

Koraci - redosled postupaka u intervenciji

Koraci su prikazani u odnosu na sledeće situacije:

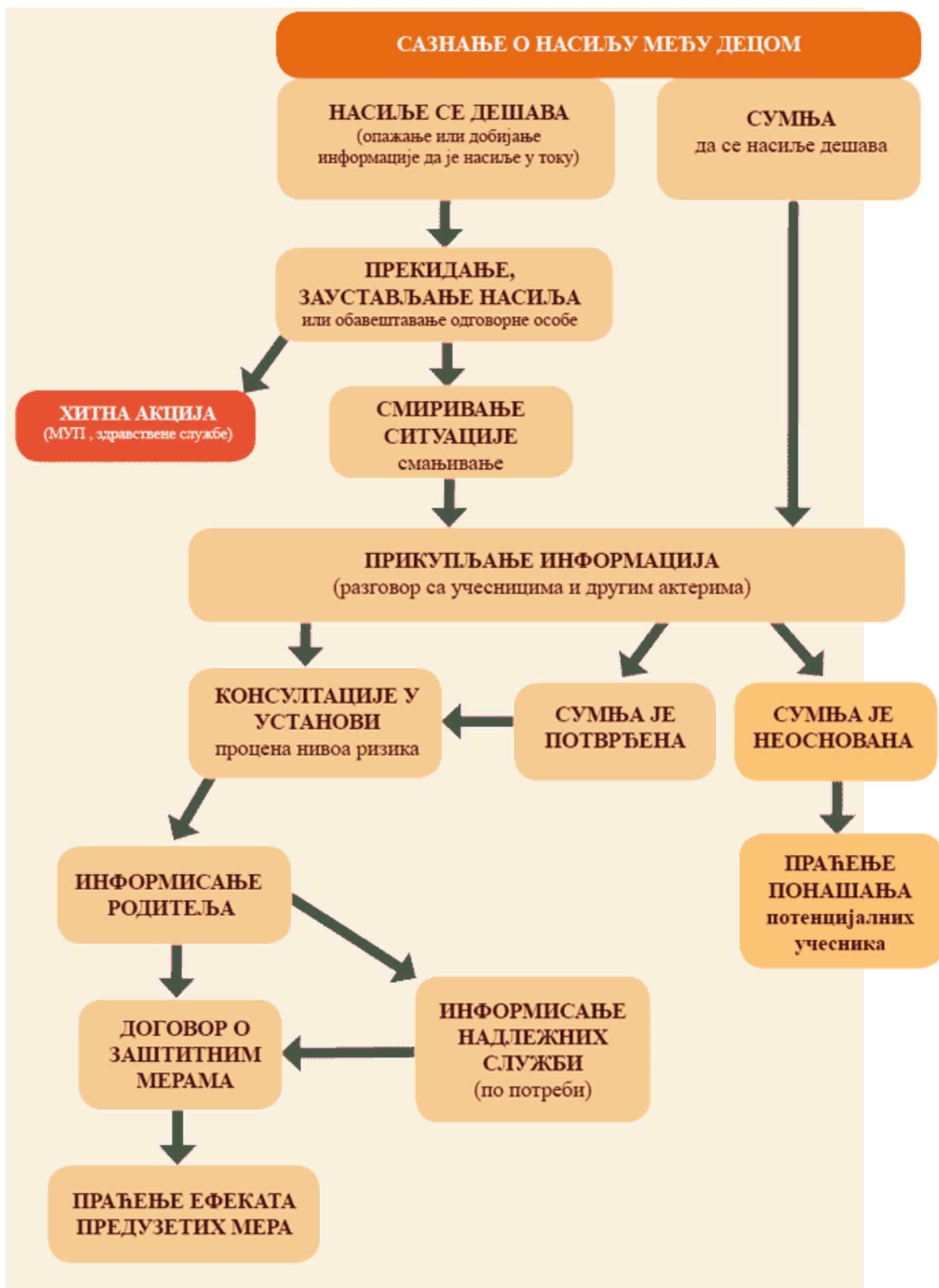
1. U slučajevima nasilja ili sumnje da se nasilje dešava MEĐU DECOM/UČENICIMA.

2. U slučajevima kada je dete/učenik izložen nasilju ili postoji sumnja da je dete/učenik izložen nasilju od strane ODRASLE osobe ZAPOSLENE u ustanovi.
3. U slučajevima kada je dete/učenik izložen nasilju ili postoji sumnja da je dete/učenik izložen nasilju od strane ODRASLE osobe koja NIJE ZAPOSLENA u ustanovi.

Nasilje medju učenicima

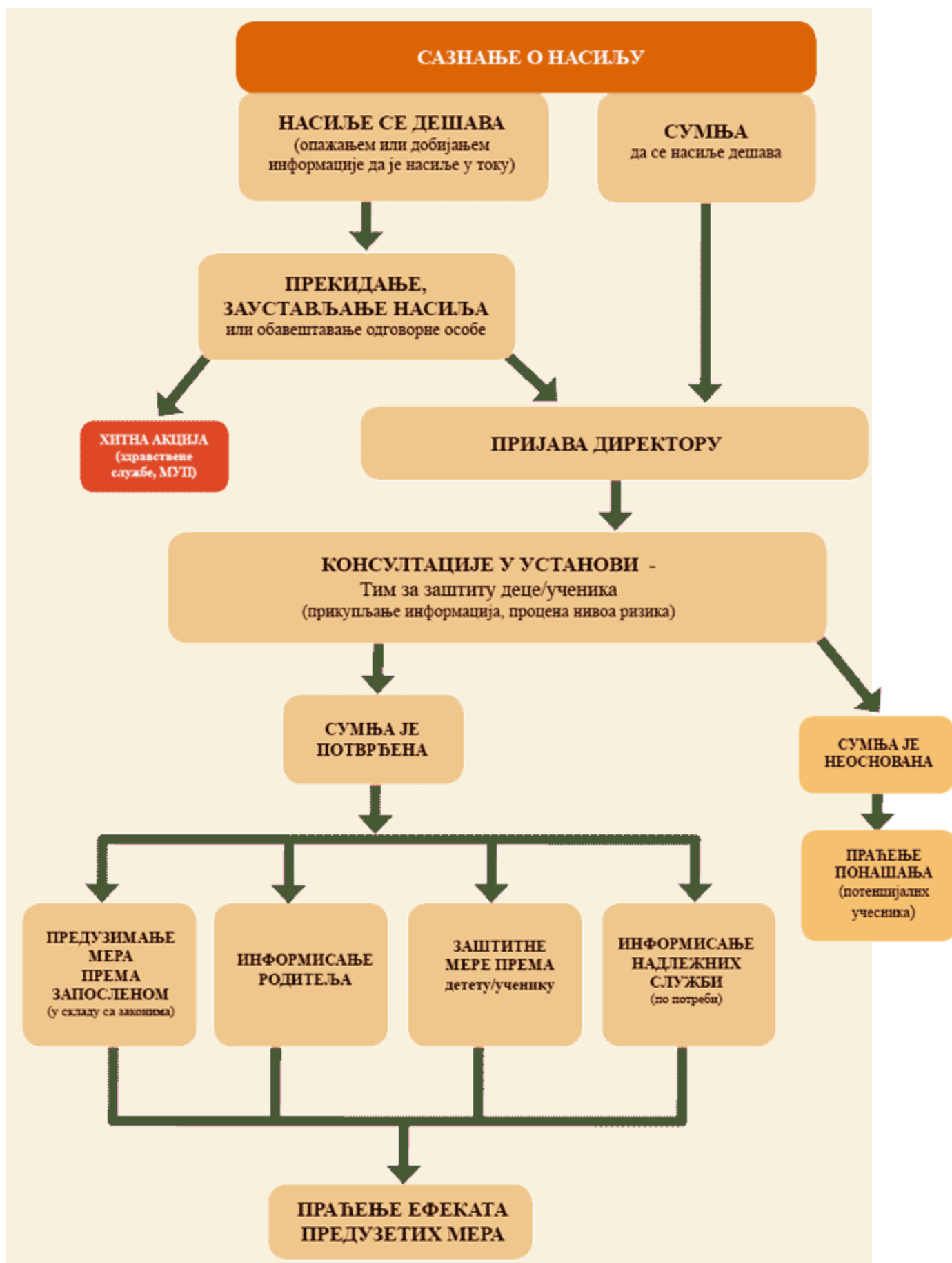

Nasilje od strane zaposlenih u ustanovi

Nasilje od strane odrasle osobe koja nije zaposlena u ustanovi

---

САЗНАЊЕ О НАСИЉУ

НАСИЉЕ СЕ ДЕШАВА
у установи
(опажањем или добијањем
информације да је насиље у току)

СУМЊА
да се насиље дешава

**ПРЕКИДАЊЕ,
ЗАУСТАВЉАЊЕ
НАСИЉА**
или обавештавање
одговорне особе

- Консултације са
другим службама.
- Разговор са родитељима
или особом од поверења,
ако то не угрожава
безбедност детета

**КОНСУЛТАЦИЈЕ
У УСТАНОВИ**
Тим за заштиту деце/
ученика

**НЕОДЛОЖНА
ПРИЈАВА**
(МУП, здравство)
ако постоји повреда
или је живот угрожен

СМАЊИВАЊЕ НАПЕТОСТИ

КОНСУЛТАЦИЈЕ У УСТАНОВИ
(процена нивоа ризика)

ИНФОРМИСАЊЕ РОДИТЕЉА
или друге особе од поверења

**ИНФОРМИСАЊЕ
НАДЛЕЖНИХ СЛУЖБИ**
(центра за соц. рад,
здравство, МУП,
по потреби)

**ДОГОВОР О
ЗАШТИТНИМ
МЕРАМА**

**ПРАЋЕЊЕ ЕФЕКТА
ПРЕДУЗЕТИХ МЕРА**

**ОДЛАГАЊЕ
ПРИЈАВЉИВАЊА**
у изузетним ситуацијама

**ПРУЖАЊЕ ПОДРШКЕ
ДЕТЕТУ/УЧЕНИКУ**

**ПРАЋЕЊЕ РАЗВОЈА
СИТУАЦИЈЕ И
ПРЕИСПИТИВАЊЕ
ОДЛУКЕ**

**ПРИЈАВЉИВАЊЕ
НАДЛЕЖНОМ ЦЕНТРУ
ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД**

**ПРУЖАЊЕ ПОДРШКЕ
ДЕТЕТУ/УЧЕНИКУ**
у оквиру међусекторске
мреже заштите

